

Święto, które ma 4 tysiące lat

(Od własnego korespondenta)

PEKIN, w lutym

Według księżycowego kalendarza, którym posługiwano się w dawnych Chinach, początek nowego roku był także pierwszym dniem wiosny. Oba te wydarzenia, ważne dla ludzi i przyrody, obchodzone tutaj zawsze bardzo uroczysto. Po rewolucji 1911 roku Chiny przyjął kalendarz zachodnio-europejski, nie rezygnując jednak z tradycyjnych obchodów. Po wyzwoleniu przemianowano chiński Nowy Rok na „Święto Wiosny”.

Jest to niewątpliwie najstarsze święto na świecie. Liczy prawie czterdzieści wieków. Przez ten czas obyczaje oraz zewnętrzna dekoracja mało się zmieniły. Są nadal bardzo ciekawe i jakże odmienne od naszych.

W tym roku „Święto Wiosny” wypadło 16 lutego.

Do każdego święta trzeba się przygotować, a do tego — szczególnie. Poza generalnymi porządkami, robieniem zakupów i szyciem nowej odzieży, kobieta chińska ma jeszcze dodatkowe obowiązki. Tradycja nakazuje jej bowiem upiększenie domu obrazkami, wycinankami i moralnymi sentencjami.

Dekoruje się przede wszystkim bramy i okna. Na skrzydłach głównych bram nalepia się jeszcze i dziś na wschodniej wizerunki bohaterów narodowych lub też dwóch legendarnych wojowników: braci Szen-tu i Ju-ta. Im to właśnie — jak głosi tradycja — Władca Niebios, zachwycony ich odwagą, powierzył siraż nad północną i wschodnią bramą swego królestwa. Wkrótce bracia stali się postrachem złych demonów, które poprzednio stałe

zakłócały spokój państwa niebieskiego. Nalepianie na bramach domostw wizerunków „Strażników Wrót Niebieskich” czy bohaterów narodowych — zgodnie z utrzymującym się na wschodzie wierzeniem — broń rodziny przed inwazją złych duchów, które jakoby w okresie poprzedzającym Nowy Rok stają się szczególnie agresywne. Obok tych wizerunków nalepia się sentencje. Pisze się je czarnym tuszem na paskach czerwonego papieru. Niekiedy sentencje zastępują duże hieroglify, które oznaczają długowieczność, szczęście, bogactwo i inne pomyślne wydarzenia w życiu ludzkim.

Po proklamowaniu Chińskiej Republiki Ludowej, obrazkom noworocznym nadano aktualną treść. Tematem ich stała się praca i życie narodu; Strażników Wrót zastąpili bohaterzy wojny narodowo-wyzwoleńczej i ochotnicy chińscy, polegający za wolność Korei. Sentencje, które dawniej rozpowszechniały wierzenia religijne i przesady feudalne, uzyskały także nową, socjalistyczną treść.

Charakterystyczne, że wymienione szczegóły dekoracyjne robione są z czerwonego papieru lub na czerwonym papierze, bowiem kolor czerwony jest od wieków uważany w Chinach za symbol szczęścia i radości.

Drugim starym obyczajem poprzedzającym Nowy Rok, zachowanym w niektórych rodzinach, jest składanie ofiar bóstwu ogniska domowego. Przed jego ołtarzykiem zapala się świeczki i wonne trocizki, ustawia w czareczkach wino, ryż, miód, pierożki i inne kleistej maki ryżowej i inne potrawy, a powyżej nalepia

się pasek papieru z wypisanymi słowami: „Przebywając w niebie, mów tylko o dobrych uczynkach”.

— Ołóż — jak głosi stare (Dalszy ciąg na str. 4)

Twórczość artystyczna Ludwika Tyrowicza

Przed kilkoma miesiącami ukazała się książka Ludwika Tyrowicza pt. „Podstawowe wiadomości z dziejów ubioru”.

Autor zapowiedział wydanie drugiej części tego pożytecznego wydawnictwa. Niestety, plany jego pokrzyżował śmierć Prof. Ludwika Tyrowicza umarł 17 lutego br.

Celowo wspomnieliśmy na wstępie o tej książce, aby wykazać szeroka skalę zainteresowań Ludwika Tyrowicza. Był on kulturalnym teoretykiem sztuki, utalentowanym artystą-plastykiem, wytrawnym pedagogiem, propagatorem grafiki użytkowej. Był również gorącym społecznikiem: nie wiec dziwnego, że przez kilka lat piastował godność prezesa Związku Plastyków w Łodzi.

Urodzony we Lwowie w roku 1901, studiował w Warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, m. in. u Wł. Skoczylasa. Stał też jego szczególna pasją do grafiki, do drzeworytnictwa.

Po „latach burzy i naporu”, latach walki z umownością akademizmu, walki z samym sobą, aby nie ugrzeszył w szablone modne wówczas prymitywu ludowego, Tyrowicz, opanowawszy wszystkie arkana różnych technik graficznych przechodzi od jednej do drugiej. Bystry obserwator dąży przy tym konsekwentnie do coraz większej prostoty tematyki i komunikatywności jej graficznej interpretacji.

Pozostawił ponad 1000 szkiców i rysunków, w tym także pozycje jak: wyborne w rysunku i perspektywie akwaforty włoskie „Teka San Gimignano”, „Teka karpacka”, obrazująca życie i folklor lewuców, stworzony w latach 1949-51 cykl rysunków „Miasta dolnośląskie”, popularizujący piękno Ziemi Odzyskanych.

Ostatnią jego wystawą, która wzięliśmy w Łodzi (w 1957 r.) to owiane romantyzmem i sentymentem rysunki i grafiki z Kielecczynu.

M. J.

na dnie morskim

— Trzymajcie się wiatru! Cześć! *)
— A ty wody! — Zamachali rękoma.
Odbił się od burty motorówki i jak wielka żaba znikł w wodzie. Przez chwilę widać było, jak ją rozgarnia uzbierany w pletwy nogami. Im głębiej znikł, tym bardziej mętniał zarys jego postaci, aby wreszcie zniknąć prawie zupełnie. Tylko małe banieczki powietrza znaczący drogę, jaką przebywał po dnie.

Mętne wody zatoki pozwalały dostrzegać rzeczy leżące w odległości najwyżej 3-4 metrów, dalej rozciągała się szarość — tajemnicza i groźna.

Sprowadzone z zagranicy aparaty i urządzenia pomocnicze pozwalają kontynuować wyprawę na dno oraz dokonywać zdjęć morskiej fauny i flory.

Od szeregu lat toczył się spór o to czy w Bałtyku znajdują się morskoczyn i widliki — niezwykle cenne dla przemysłu rośliny. Kto wie ile czasu jeszcze trwałaby ta dysputa, gdyby nie ekipa naukowców z Morskiego Instytutu Rybackiego, która w ciągu dwóch miesięcy ub. roku penetrowała dno Zatoki Gdańskiej. Pracę rozpoczęto od rejonów płytkich, najbardziej zarosniętych.

Podwodne rekonesanse pletwonurków nie dawały początkowo poważniejszych rezultatów. Dzień w dzień inż. Szatybelko (ichtiolog) oraz mgr Ciszewski (planktolog) „mknęli” tuż nad dnem holowani

Pletwonurek podczas zbierania roślin morskich.

dzi się intensywne badania podwodne, coraz liczniejsi pletwonurkowie, nie zważając na czynniki niebezpieczeństwa, opuszczają się coraz niżej i ponawiają swoje odkrywcze podróże.

I dlatego również u nas przy stąpiono do tych ciekawych prac odkrywczych.

Bodajże dwa lata temu z inicjatywą mgr. Ciszewskiego podjęto ten nowy w Polsce sposób badań podmorskich.

przez szybka motorówkę. Oznaczano bojami większe skupiska roślinności. Najczęściej występowała trawa morska (cenny produkt dla przemysłu meblarskiego), rdestnica, hara i inne. Morskoczynu i widliki — ani śladu. Nie dziwiono się temu zresztą, bo obie rośliny rosną na twardych podłożach, zaś dno Zatoki Puckiej, to jak by wielka piaskowa „pustynia”.

Dopiero w końcowej, najbardziej położonej części zatoki odkryto obfite ilości morskoczynu i widliki. Odkrycie rewelacyjne i dla naukowców szokujące. Szczegółowe badania ujawniły dopiero, że cenne rośliny zostały tu po prostu naniesione składnąd przez pądy morskie.

stole mapy zatoki i opisy sławnej w dziejach bitwy pod Oliwą.

— Widzę, że panowie „parają” się także historią?
— To całkiem inna sprawa — wyjaśnia mgr Ciszewski. — Raczej osobiste zainteresowania i ambicje. Po prostu chcemy odszukać wrak statku szwedzkiego, który tu gdzieś w pobliżu Sopotu zatonął w 1627 r. Mamy nadzieję, że penetrując dno zatoki w celach badawczych przy okazji znajdziemy jakieś szczątki „Solena”, którego załoga — jak podają kroniki — widząc nieuchronną klęskę, wysadziła się w powietrze.

— Nie zapominaj o bursztynie — wtraca inż. Szatybelko.
— Tak, chcemy też „rozjeżdżać” się za bursztynem. Od lat morze wyrzuca po każdym sztormie okrucy bursztynu. Gdzieś musi być jego złożo, prawda? A więc chcemy także Neptunowi zajrzeć do szkatki...
J. Stefko

*) Na górnym zdjęciu: ekipa pletwonurków Morskiego Instytutu Rybackiego. Od lewej stoją: Sobolewski, inż. Szatybelko, mgr Ciszewski, Sztauducker.

*) Na górnym zdjęciu: ekipa pletwonurków Morskiego Instytutu Rybackiego. Od lewej stoją: Sobolewski, inż. Szatybelko, mgr Ciszewski, Sztauducker.

Kłódzko: ulica Czeska

PANORAMA

NIEDZIELNY DODATEK „DZIENNIKA ŁÓDZKIEGO”

Łódź, 23 lutego 1958 roku

Nr 8 (222)

Francuska piosenka

W teatrze Alhambra w Paryżu odbyła się uroczystość 20-lecia pracy aktora Charlesa Trenta, śpiewa-ka i twórcy popularnych piosenek. Maurice Chevalier, obecny na uroczystości złożył ju biletów serdeczne życzenia, po czym zastąpił do potężnego tortu.

